

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/188/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119269012
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:6119269012.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: A. proti žalovanému: C., o zaplatenie 208,39 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 6. augusta 2019, č.k. 14C/15/2019-59, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. čo do istiny 208,39 eur potvrdzuje a vo zvyšnej časti čo do nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 40,- eur mení tak, že žalobu zamietá.

Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 67,78%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 208,39 eur a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 40,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že žalobca má nárok proti žalovanému na náhradu 100% trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 442 ods. 1, 3, § 524 ods. 1, 2, § 788 ods. 1 Obč. zákonníka, § 4 ods. 1, 2, § 11 ods. 7, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z., § 369c Obchodného zákonníka. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie mal za preukázané, že dňa 16.04.2018 došlo ku škodovej udalosti, dopravnej nehode, pri ktorej došlo k poškodeniu motorového vozidla C. A. poškodeného, spoločnosti C. Motorové vozidlo Y., ktorého vodič nehodu zaviniť bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného. Z dôvodu potreby opravy motorového vozidla poškodeného si poškodený prenajal u žalobcu náhradné motorové vozidlo G. D. ev.č. K Dĺžka nájmu bola 18 dní a žalobca po ukončení nájmu vystavil poškodenému faktúru na úhradu nájomného číslo XXXXXX zo dňa 04.05.2018, so splatnosťou dňa 18.05.2018 na sumu 950,40 eur (suma nájomného 792,- eur + DPH). Dňa 04.05.2018 postúpil poškodený voju pohľadávku voči žalovanému, spočívajúcu v nároku na poistné plnenie (náhradu škody) vyplývajúcu z poistnej udalosti na žalobcu. Žalovaný poskytol poškodenému poistné plnenie na základe oznámenia zo dňa 07.06.2018. Podľa žalovaného bolo dôvodné zapožičanie náhradného vozidla len 14 dní, podľa vyjadrenia žalovaného to bolo s ohľadom na kalkuláciu nákladov na opravu vozidla a rozsah vykonaných prác, 17 normohodín a preto poukázal poistné plnenie len v sume 583,61 eur. Sumu 950,40 eur fakturovanú žalobcom znížil žalovaný o sumu 211,20 eur - nepriznaná doba za zapožičanie vozidla 4 dni, ďalej o sumu 29,42 eur - zníženie opotrebovania spočívajúce v rozdielne technických hodnôt o paušálne zníženie - 9,45 eur (0,1 eur za 1 km) a odpočítal DPH 116,72 eur. Poistné plnenie v uvedenej výške poukázal žalovaný na účet žalobcu. Zo zákazkového listu a z faktúry vystavenej poškodenému za opravu vozidla vyplýva, že vozidlo poškodeného bolo v oprave od 17.04.2018 do 04.05.2018, kedy bolo pripravené na odovzdanie poškodenému. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade išlo o dva právne vzťahy a z nich vyplývajúce dve rozličné pohľadávky. V prvom

prípade to bola pohľadávka, ktorú mal poškodený ako vlastník poškodeného vozidla voči žalovanému ako poisťovní. Druhým právnym vzťahom bol vzťah medzi žalobcom ako prenajímateľom náhradného vozidla a poškodeným ako nájomcom náhradného vozidla. Na základe uvedeného právneho vzťahu mal pohľadávku žalobca voči poškodenému. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 04.05.2018 vyplýva, že postupovanou pohľadávkou bola pohľadávka poškodeného voči žalovanému. Dohodnutou odplatom za postúpenie pohľadávky je suma 792,- eur, teda suma, ktorá zodpovedá výške nájomného za nájom náhradného vozidla (bez DPH). Podľa názoru súdu, poškodený bol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku voči žalovanému na tretiu osobu, nebolo to v rozpore s § 524 a 525 Občianskeho zákonníka. Pohľadávka bol postupovaná za odplatu a bolo vecou postupcu a postupníka, na akej odplate sa dohodnú. V tomto konkrétnom prípade sa dohodli, že odplata bude v rovnakej výške ako bola výška pohľadávky žalobcu voči poškodenému. Súd zároveň konštatuje, že dohoda o výške odmeny za postúpenie pohľadávky, ktorú mal poškodený voči žalovanému bola vecou poškodeného ako postupcu a žalobcu ako postupníka. Išlo o ich dvojstranný právny vzťah a žalovaného ako subjektu, ktorý nebol súčasťou dohody o odmene za postúpenie pohľadávky v zásade táto dohoda nemá čo zaujímať. Tu súd poukazuje na jednu zo základných zásad občianskeho práva, ktorou je zásada autonómie vôle zmluvných strán. Dlžník ani nie je zmluvnou stranou zmluvy o postúpení pohľadávky. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 04.05.2018 vyplýva, že postúpenie pohľadávky oznamoval žalovanému ako dlžníkovi tejto pohľadávky poškodený ako veriteľ pohľadávky a zároveň aj postupca pohľadávky. V zmysle ustanovenia § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka v takomto prípade dlžník ani nebol oprávnený dožadovať sa preukázania zmluvy o postúpení pohľadávky. Vzhľadom na uvedené považoval súd prvej inštancie zmluvu o postúpení pohľadávky za platnú a aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu vo vzťahu k uplatnenému nároku za danú. Súd prvej inštancie poukázal aj na to, že žalovaný už plnil z poisťovnej udalosti a poskytol žalobcovi poisťné plnenie, avšak len za 14 dní nájmu náhradného vozidla. Preto mal súd za to, že sporným medzi stranami zostala napokon len výška poisťného plnenia, resp. to, za koľko dní nájmu bolo ešte dôvodné priznať poisťné plnenie. Na základe správania sa strán v čase pred podaním žaloby podľa názoru súdu medzi nimi nebolo sporné to, že poškodenému vznikol nárok na poisťné plnenie za prenájom náhradného vozidla, že tento svoj nárok ako pohľadávku postúpil poškodený na žalobcu, že postúpenie pohľadávky bolo žalovanému oznámené a sporné nebolo ani to, že vznikol nárok na poisťné plnenie za 14 dní nájmu motorového vozidla. Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že hmotnoprávnym základom uplatneného nároku na zaplatenie žalovanej sumy je nárok poškodeného na náhradu škody voči žalovanému ako poisťovateľovi z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Škoda sa v tomto prípade odvodzuje od dočasnej nemožnosti poškodeného používať havarované vozidlo počas doby opravy a spočíva v znížení majetkového stavu poškodeného, ktorý vynaložil vyššie náklady na vypožičanie náhradného vozidla v porovnaní s nákladmi, ktoré by inak vynaložil na prevádzku svojho motorového vozidla, ktoré nemohol používať po určitú dobu v dôsledku poškodenia. Majetkový stav poškodeného sa znižuje tým, že poškodený náklady na prenájom náhradného vozidla vynaloží a škoda tak vzniká zaplatením nákladov na požičané náhradné vozidlo. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že poškodený nemohol svoje vozidlo užívať najmenej 18 dní, keďže bolo prevzaté na opravu dňa 17.04.2018 a odovzdané mu bolo až 04.05.2018. Poškodený nemohol ovplyvniť dĺžku opravy a z dôvodov, ktoré nezavinil nemohol svoje vozidlo užívať. Rozsah náhrady škody v prípade uplatneného nároku na náhradu nákladov na používanie náhradného motorového vozidla počas nemožnosti používania havarovaného vozidla v dôsledku jeho opravy je daný nevyhnutnosťou a účelnosťou nákladov vynaložených na vypožičanie náhradnej veci. Dĺžka doby, za ktorú možno uplatniť nárok na náhradu nákladov vynaložených na prenájom náhradného vozidla, zodpovedá predovšetkým dobe opravy, t.j. času, po ktorý je poškodené motorové vozidlo v servise. Táto doba zahŕňa aj čas, kedy sa vozidlo priamo neopravuje, avšak čaká na obhliadku, resp. objednanie náhradných dielov. Je potrebné zohľadniť, že poškodený nemôže dĺžku opravy ovplyvniť a relevantná je dĺžka opravy v servise, ktorý bol reálne použitý. Poškodený pred odovzdaním motorového vozidla na opravu nie je povinný robiť výber servisu v zmysle najlacnejšieho servisu alebo servisu poskytujúceho opravu najrýchlejšie. Nezhľadujú sa tak len časové jednotky potrebné na samotnú opravu, ale celý čas od poškodenia motorového vozidla po jeho obhliadku, odovzdanie do autoservisu, objednanie náhradných dielov až do vykonania samotnej opravy, pokiaľ nebol ovplyvnený subjektívnym, neodôvodneným nekonaním dotknutých subjektov (najmä poškodeného) a nie je vzhľadom na charakter opravy a zvyčajný postup autoservisov neobvyklý. Súdna prax považuje za skutočnú škodu nielen prípady zmenšenia majetku, ale i prípady akýchkoľvek nákladov vynaložených so vznikom alebo zabezpečením škody. Skutočnou škodou je teda aj nájomné za prenájaté motorové vozidlo. V danom prípade bola preukázaná aj príčinná súvislosť, keď škodová udalosť (poisťná udalosť) skutočne

spôsobila škodu, o náhradu ktorej v konaní išlo. Vzhľadom na uvedené považoval súd prvej inštancie žalobou uplatnený nárok v celom rozsahu za dôvodný preto mu vyhovel. Výška žalovanej sumy 208,39 eur zodpovedá výške celkového nájomného účtovaného za prenajatie náhradného vozidla 792,- eur, od ktorého bola odrátaná suma 583,61 eur, ktorú už žalovaný žalobcovi uhradil. Žalobcovi priznal aj paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky podľa § 369c, ktorú si v konaní uplatnil, keď mal za to, že vzhľadom na to, že obe zmluvné strany sú podnikatelia, je možné v tomto prípade aplikovať na ich právny vzťah ustanovenie § 261 ods. 9 Obchodného zákonníka a preto je možné žalobcovi priznať aj nárok na uvedenú paušálnu náhradu. Vzhľadom na to, že žalobca bol v plnom rozsahu úspešný, súd prvej inštancie mu priznal proti žalovanému nárok na náhradu 100% trov konania. O konkrétnej výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá vyšší súdny úradník.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Súdu prvej inštancie vytýkal nesprávne skutkové a právne závery. Napadnutý rozsudok označil za nesprávny, nezákonný a arbitrárny. Uviedol, že v konaní poukázal na skutočnosť, že dňa 16.04.2018 došlo v O. ku škodovej udalosti spôsobenej poškodenému - spoločnosti C. (ďalej len „Poškodený“), na vozidle C., ev. č. O. Škodová udalosť mala byť spôsobená prevádzkou motorového vozidla poisteného v poisťovni žalovaného (ďalej len „škodová udalosť“). V dôsledku uvedeného mal byť poškodený nútený užívať náhradné vozidlo na zabezpečenie svojich potrieb, a to zapožičaním si náhradného motorového vozidla u žalobcu v zmysle zmluvy o nájme č. XXX zo dňa 17.04.2018 (ďalej len „Zmluva o nájme“). Po ukončení nájmu žalobca vystavil poškodenému faktúru č. XXXXXX zo dňa 04.05.2018 na celkovú sumu 950,40 eura (ďalej len „Faktúra“). Oznámením o poistnom plnení zo dňa 07.06.2018 žalovaný oznámil poškodenému šetrenia udalosti tak, že priznal náklady vo výške 583,61 eura. Poškodený uzatvoril so žalobcom dňa 04.05.2018 zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá vznikla z titulu účelne vynaložených nákladov na prenájom náhradného vozidla (ďalej len „Zmluva o postúpení“). Mal za to, že žalobca nebol v konaní aktívne vecne legitimovaný, nakoľko poškodený mal voči žalobcovi záväzok, ktorý spočíval v neuhradenej faktúre. Z uvedeného potom vyplýva, že poškodený predstavoval subjekt, ktorý bol dlžníkom žalobcu. Uvedené preukazuje faktúra, v zmysle ktorej subjektom zaviazaným na plnenie bol práve poškodený a nie žalovaný. Žalovaný zdôraznil, že uzatvorením predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky nemohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky poškodeného na žalobcu, keďže pohľadávku žalobcu pred jej postúpením poškodený žalobcovi neuhradil a teda mu pohľadávka nevznikla. Poukázal na to, že postúpením došlo medzi poškodeným ako postupcom a žalobcom ako postupníkom k postúpeniu pohľadávky žalobcu, čo je v rozpore s ust. § 524 Obč. zákonníka. K úhrade faktúry, ktorú vystavil žalobca poškodenému, pritom nemohlo dôjsť eventuálne ani na základe vzájomného zápočtu realizovaného v zmluve o postúpení, pretože vychádzajúc zo zmluvy o postúpení jednoznačne vyplýva, že prejav vôle jej účastníkov najskôr smeroval k cedovaniu pohľadávky (aj keď podľa jeho názoru neexistujúcej) a až následne k započítaniu údajných vzájomných pohľadávok poškodeného a žalobcu. Ak teda poškodený nebol majiteľom pohľadávky voči žalobcovi pred jej postúpením, nemohol túto pohľadávku postúpiť na žalobcu a kauzálna žalobcovi následne nemohla vzniknúť pohľadávka voči poškodenému na zaplatenie odplaty za postúpenie, ktorú následne žalobca mienil použiť na započítanie. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku. Uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, zákonný a dostatočne odôvodnený. Zároveň zdôraznil, že naďalej zotrváva na všetkých svojich doterajších tvrdeniach a stanoviskách. Uviedol, že súd vzhľadom na skutkové okolnosti a vykonané dokazovanie mal aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu za preukázanú z predloženej zmluvy o postúpení pohľadávky, na základe ktorej došlo k platnému postúpeniu predmetnej pohľadávky z poškodeného na žalobcu. Právne posúdenie a odôvodnenie rozsudku prvoinštančného súdu v otázke namietanej aktívnej legitimácie žalobcu považuje za riadne odôvodnené, zrozumiteľné a správne. V uvedenej súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/30/2019-147 zo dňa 25.04.2019, na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/54/2019-124 zo dňa 13.06.2019. Ďalej uviedol, že to, že žalovaný akceptoval postúpenie pohľadávky je napokon zrejme aj z toho, že čiastočné poistné plnenie poukázal na účet žalobcu ako postupníka. Žalovaný sám svojím konaním potvrdil aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu už v rámci likvidácie poistnej udalosti. V čase pred podaním žaloby tak žalovaný nemal najmenšiu pochybnosť o postúpení pohľadávky. Keďže zo strany žalovaného bolo poskytnuté čiastočné poistné plnenie, nemôže byť sporné ani to, že poškodenému vznikol nárok na preplatenie účelne vynaložených

nákladov za nájom náhradného vozidla. Prenájom náhradného vozidla je totiž súčasťou súčasnej judikatúrou považovaný za skutočnú škodu, teda za majetkovú hodnotu, ktorú bolo potrebné vynaložiť k uvedeniu veci do predošlého stavu. Následne poukazoval na podporu svojich tvrdení na ďalšie rozhodnutia súdov.

4. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku I. čo do sumy 208,39 eur podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdiť, a vo zvyšnej časti nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40,- eur je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmeniť.

5. Odvolací súd po preskúmaní predmetnej veci v časti, v ktorej súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 208,39 eur dospel k záveru, že súd prvej inštancie v tejto časti vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vec po právnej stránke správne posúdil a správne vo veci rozhodol.

6. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky námietky, ktoré boli v odvolaní žalovaným vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie správnosti právneho záveru prvoinštančného súdu odvolací súd uvádza nasledovné:

7. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne, pokiaľ sa týka o zaplatenie istiny 208,39 eur, rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie v tomto smere zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, pričom nemožno mať pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

8. Podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí.

9. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

10. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

11. Podľa § 443 Občianskeho zákonníka, pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

12. Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

13. Podľa § 525 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia. Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

14. Podľa § 526 ods.1 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

15. Z uvedeného je zrejmé, že poskytnuté poistné plnenie má byť v takom rozsahu, aby poškodenému bola nahradená škoda v rozsahu, ktorý je preukázaný. Rozsah škody určuje ust. § 442 Občianskeho zákonníka. Podľa § 442 ods. 1 OZ sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Občiansky zákonník nedefinuje pojem „skutočná škoda“. Podľa ustálenej judikatúry sa pod skutočnou škodou rozumie ujma, ktorá predstavuje zmenšenie majetku poškodeného a je objektívne vyjadriteľná peniazmi. Ide o určenie rozdielu v hodnote poškodeného majetku pred spôsobením škody a po spôsobení škody (R 55/1971); inak sa škoda definuje aj ako ujma (vyjadriteľná v peniazoch) spočívajúca v zničení, strate, zmenšení alebo znehodnotení veci a predstavujúca majetkové hodnoty potrebné na uvedenie do predchádzajúceho stavu. Za skutočnú škodu sa považuje škoda, ktorá sa prejaví v majetkovej sfére poškodeného tým, že došlo k zmenšeniu jeho majetku. Predstavuje tak náklady vyjadrené v peňažnej forme, ktoré sú potrebné na uvedenie do pôvodného stavu alebo aj náklady, ktoré boli navyše vynaložené v porovnaní so stavom, ktorý tu bol bez škodnej udalosti.

16. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané a v konaní medzi stranami nebolo sporné, že dňa 16.04.2018 došlo k škodovej udalosti, pri ktorej bola spôsobená škoda na motorovom vozidle značky C. A., ktoré v čase dopravnej nehody patrilo poškodenému - spoločnosti C.. Škodová udalosť bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla, ktoré bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného. V dôsledku škodovej udalosti bol poškodený nútený dať svoje motorové vozidlo opraviť. Poškodený - spoločnosť C. používal svoje motorové vozidlo na zabezpečenie svojich potrieb, preto dňa 17.04.2018 uzatvoril so žalobcom Zmluvu o nájme č. XXX, ktorej predmetom bol nájom náhradného motorového vozidla značky G. D., a to v období, kedy mal svoje vozidlo v oprave, t. j. od 17.04.2018 do 04.05.2018, za nájomné 44,- eur denne. Po ukončení doby trvania nájmu náhradného vozidla vystavil žalobca poškodenému faktúru č. XXXXXX za prenájom motorového vozidla počas 18 dní pri nájomnom 44,- eur denne bez DPH, teda spolu sumu 950,40 eur (vrátane DPH). V Oznámení o poistnom plnení zo dňa 11.06.2018 žalovaný poškodenému oznámil, že ukončil šetrenie poistnej udalosti ku dňu 06.06.2018 a následne poskytol žalobcovi poistné plnenie za prenájom náhradného motorového vozidla vo výške 583,61 eur. Predmetom sporu je nárok vo výške 208,39 eur s príslušenstvom.

17. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že poškodený má nárok na náhradné vozidlo len za podmienky, ak je jeho zapožičanie nevyhnutne potrebné a zároveň, že náklady na takéto zapožičanie sú vynaložené nutne a účelne. V danom prípade pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že na strane poškodeného sa jednalo o účelne a nutne vynaložené náklady na prenájom náhradného motorového vozidla v trvaní 18 dní, t.j. od 17.04.2018 do 04.05.2018, pričom k zapožičaniu náhradného motorového vozidla došlo v príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou zo dňa 16.04.2018. Odvolací súd zdôrazňuje, že poškodený si náhradné vozidlo požičal iba na obdobie, kedy sa jeho poškodené vozidlo nachádzalo v servise a poškodený dĺžku opravy ovplyvniť nemohol. Náhradné vozidlo bolo vrátené bezodkladne po skončení opravy, preto je účelnosť jeho zapožičania jednoznačná. Taktiež bolo preukázané, že žalovaný priznal poškodenému poistné plnenie 583,61 eur. Odvolací súd považuje v danom prípade cenu 44,- eur/deň (bez DPH) za primeranú. Objektívnosť potreby náhradného motorového vozidla vyjadril žalovaný aj tým, že časť týchto nákladov poškodenému preplatil. Účelnosť vynaložených nákladov na zabezpečenie náhradného motorového vozidla súvisí so zabezpečením súkromných alebo pracovných potrieb v takom rozsahu, v akom na ich zabezpečenie bolo používané motorové vozidlo, keď poškodený uviedol vo svojom vyjadrení k dôvodom prenájomu náhradného vozidla, že auto potreboval na zabezpečenie prevádzky svojej podnikateľskej činnosti.

18. Žalovaný v priebehu sporu ako aj v podanom odvolaní opakovane spochybňoval aktívnu legitímáciu žalobcu z dôvodu absolútnej neplatnosti Zmluvy o nájme č. XXX zo dňa 17.04.2018, z dôvodu neexistencie subjektu prenajímateľa, a z dôvodu postúpenia neexistujúcej pohľadávky z poškodeného na žalobcu. Súd prvej inštancie správne posúdil, že v dôsledku Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 04.05.2018 je daná aktívna legitímácia žalobcu, nakoľko predmetnou zmluvou došlo jednak k postúpeniu pohľadávky a zároveň k vysporiadaniu záväzkov medzi poškodeným ako nájomcom a žalobcom ako prenajímateľom. Je nesporné, že predmetná pohľadávka mohla byť predmetom postúpenia, pretože predmetom postúpenia bol nárok na náhradu škody, ktorý vznikol poškodenému ako následok dopravnej nehody, pričom postúpená pohľadávka mala charakter budúcej pohľadávky, keďže jej vznik bol viazaný na ďalšie právne úkony, ktoré sú obsahom danej zmluvy, a to odplatosť postúpenia a vzájomné započítanie pohľadávok. Zo Zmluvy o postúpení zo dňa 04.05.2018 nepochybne vyplýva predmet - pohľadávka vo výške 792,- eur voči žalovanému, pričom postúpenie v zmysle bodu 4 je odplatené za odplatu vo výške 792,- eur, ktorá zodpovedá faktúre č. XXXXXX. V bode č. 5. zmluvy sa

zmluvné strany dohodli, že si vzájomné nároky - úhrada odplaty a úhrada nájomného, započítavajú. Postúpená môže byť iba existujúca pohľadávka, aj premlčaná, a tiež budúca pohľadávka, pokiaľ je určitá, identifikovateľná. „Podmienkou platnosti zmluvy je, aby išlo o existujúcu, určitú a identifikovanú pohľadávku“ (citované z Uznesenia ÚS SR sp.zn. II ÚS 165/2017). Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že postúpenie pohľadávky medzi žalobcom a poškodeným bolo platné a vyplýva z neho aktívna legitímácia žalobcu v spore.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu vo výške 208,39 eur, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku I., o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 208,39 eur potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

20. Čo sa týka rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti, v ktorej boli žalobcovi priznané náklady spojené s uplatnením pohľadávky 40,- eur, odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tejto časti nesprávne.

21. Odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok v časti priznania nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40,- eur s poukazom na tú skutočnosť, že v zmysle ust. § 369c ods. 1 Obč. zákonníka omeškaním dlžníka vzniká veriteľovi okrem nárokov podľa § 369, § 369a a § 369b aj právo na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, a to bez potreby osobitného upozornenia, pričom z vyššie uvedeného je potrebné konštatovať, že žalovaný sa v danej veci do omeškania s plnením náhrady škody nedostal. Tak ako už bolo uvedené, do omeškania by sa dostal s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradil v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z.z.

22. Inštitút paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky bol do nášho právneho poriadku zavedený novelou s účinnosťou od 01.02.2013, a to zákonom č. 9/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony a jej účelom bolo splnenie si harmonizačnej povinnosti a implementovanie do národného právneho poriadku pravidiel vyplývajúcich zo Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo dňa 16.02.2011, ktorým reagovala Európska únia na nedostatočnú platobnú disciplínu dlžníkov a s tým súvisiace omeškanie s plnením peňažných záväzkov. Tento nový nárok veriteľov v boji proti oneskoreným platbám dlžníkov, vyplýva z ustanovenia článku 6 ods. 1 Smernice.

23. V podmienkach Slovenskej právnej úpravy ako už bolo vyššie uvedené, je tento nárok zakotvený v ust. § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka, vychádzajúc z ktorého omeškaním dlžníka vzniká veriteľovi okrem nárokov podľa § 369, § 369a a § 369b aj právo na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, a to bez potreby osobitného upozornenia s tým, že výšku paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením (Nariadenie vlády č. 21/2013 Z.z., ktorým sa menia niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka). V podmienkach Slovenskej republiky je tento právny inštitút aplikovateľný na obchodnoprávne vzťahy, v občianskoprávnej zákonnej úprave sa neaplikuje.

24. Predpokladom na to, aby bolo možné hovoriť, že vznikol nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, je nevyhnutná existencia pohľadávky veriteľa po lehote splatnosti. Záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv. Odvolací súd poukazuje na bod 19 Preambuly Smernice, v ktorom sa uvádza v súvislosti s týmto inštitútom, že veritelia by mali dostať spravodlivú náhradu nákladov na vymáhanie, ktoré im vznikli v dôsledku oneskorenej platby.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti, v ktorej boli žalobcovi priznané náklady spojené s uplatnením pohľadávky 40,- eur zmenil podľa § 388 CSP a žalobu aj v tejto časti zamietol.

26. Na doplnenie ohľadne skutočnosti, či pohľadávka veriteľa je po lehote splatnosti, odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že podľa ustanovenia § 11 ods. 6 zákona č. 381/2011 Z. z. je poisťovateľ povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti a/ skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poisťného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie

a nárok na náhradu škody preukázaný; b/ poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.

27. Podľa ustanovenia § 11 ods. 7 zákona č. 381/2011 Z. z. poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie plnenia.

28. Podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2011 Z. z. ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6 tohto zákona, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.

29. Nakoľko aj s poukazom na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018 a sp. zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.02.2019 dospel k záveru, že povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vzniká až doručením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody, a teda žalovaný by sa do omeškania mohol dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá by mu už bola uložená právoplatným rozhodnutím zaplatiť žalobcovi súdom priznanú náhradu škody. Na strane druhej, peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2011 Z. z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) zákona č. 381/2011 Z. z., účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti.

30. Odvolací súd preto zastáva názor, že ustanovenie § 11 zákona č. 381/2001 Z. z. sa týka výlučne nesplnenia povinnosti poisťovateľa, ktorá mu bola uložená v súvislosti so šetrením poistnej udalosti na základe oznámenia poškodeného. Zákonodarca totiž v § 11 ods. 8 uvedeného zákona jasne a zreteľne formuluje podmienku, v zmysle ktorej je poisťovateľ povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu. Je tomu tak v prípade, ak si poisťovateľ nesplní povinnosť podľa § 11 ods. 6 uvedeného zákona. Z dikcie tohto ustanovenia (§ 11 ods. 6 písm. a/, b/) je zrejmé, že zákonodarca povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti.

31. Z obsahu spisu je zrejmé, že v posudzovanom prípade si žalovaný splnil povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. tým, že listom zo 12.12.2016 informoval poškodeného o výsledku šetrenia a krátenia poistného plnenia, teda poskytol písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť poistné plnenie v takej výške, v akej si ho poškodený od neho nárokoval. Správnosť záveru poisťovateľa v samotnom vysvetlení, z akého dôvodu odmietol poskytnúť plnenie, je pritom irelevantný, pretože v zmysle citovaného ustanovenia je poisťovateľ povinný len poskytnúť písomné vysvetlenie a toto doručiť poškodenému, čo v prejednávacom prípade žalovaný ako poisťovateľ v lehote troch mesiacov aj splnil. To, že žalovaný neodôvodnil odmietnutie poistného plnenia podľa predstáv žalobcu, nemožno vykladať spôsobom, že by si túto povinnosť nesplnil vôbec a následne prijať záver, že nesplnením tejto povinnosti sa dostal v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. do omeškania.

32. Odvolací súd vzhľadom k vyššie uvedenému dospel na rozdiel od súdu prvej inštancie k záveru, že žalovaný si svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 zák. č. 381/2001 Z.z. splnil, a preto sa nedostal do omeškania. Do omeškania by sa dostal s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradil v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z.z.

33. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 a 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1, 2 CSP. V časti o zaplatenie istiny vo výške 208,39 eur mal žalobca úspech a v časti nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40,- eur mal neúspech. Úspech žalobcu tak predstavoval 83,89%, úspech žalovaného 16,11%. Po odpočítaní úspechu žalobcu od úspechu žalovaného vzniklo žalobcovi právo na čiastočnú náhradu trov konania vo výške 67,78%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).